

RERUM NOVARUM 21.05.2020

Rerum Novarum ... nieuwe dingen, nieuwe tijden, het zijn de eerste letterlijke woorden van de encycliek die paus Leo XIII in 1891 uitbracht. Deze pauselijke brief gaat in op de situatie van de arbeiders en beschrijft de sociale leer van de Kerk. Fundamenten in die leer zijn rechtvaardig loon voor werk, het recht op eigendom en solidariteit met de zwakkeren. Tevens wordt het recht op verenigingen en vakbonden bepleit.

Onze christelijke arbeidersbeweging werd uitgebouwd op deze 'nieuwe dingen', met vakbond, mutualiteit, vrijetijd- en vormingsorganisaties, coöperaties, om zo een solidaire en rechtvaardige samenleving te maken.

Sinds enkele maanden, worden we met zijn allen geconfronteerd met een samenleven, dat geraakt wordt door een wereldwijde epidemie. Covid-19, oorspronkelijk een simpele griep, doch al snel bleek het virus dermate besmettelijk dat ons allen werd opgelegd strikt 'in ons kot' te blijven. We kenden het virus niet, er was en is nog steeds geen vaccin, een lockdown hadden we nog niet meegemaakt. Het werden uitzonderlijke tijden, die uitzonderlijke maatregelen vroegen. De focus werd terecht snel gelegd op slachtoffers en hun verzorgers, op het naleven van de maatregelen en vooral werd er dagelijks angstvallig uitgekeken naar de cijfers: de zogenaamde "flatten the curve", zouden we die halen en zou ze dalen?

De inzet van vele professionals en vrijwilligers in en rond de zorgverlening was en is nog steeds moedig, hoopgevend en betekenisvol. Ook deze inzet is uitzonderlijk omwille van de angsten, het verdriet en de onzekerheid. Solidariteit, je inzetten en delen met de anderen en vooral de kwetsbaren werd dagelijks benoemd, geëerd en gehonoreerd: samen kunnen we dit aan, dat was en is de leuze. Ons woord van dank voor al die bewonderenswaardige mensen is dan ook van harte gemeend. Dank u wel!

Intussen proberen we met zijn allen het leven, het samenleven weer op te pakken. We hebben al lang ons best gedaan, ons geduld geraakt op en we voelen meer en meer behoefte aan elkaar. Met een twijfelend oog kijkend naar de dagelijkse cijfers van opnames, overlijdens en besmettingen starten we het nieuwe normaal voorzichtig en stapsgewijs op.

De financieel-economische, de sociale, culturele maar ook de relationele en emotionele schade wordt op vele fronten berekend, duidelijk is dat we het nog niet kunnen overzien, gesteld dat we er als mensen al greep op krijgen, zwijg stil van kunnen herstellen. Ook in Limburg.

Op vlak van werkgelegenheid stellen we vast dat na de dalende werkloosheidscijfers van begin 2020 er nu, mede door de tijdelijke werkloosheid in maart, nagenoeg een verdubbeling te noteren valt ten opzichte van februari. Het ACV als uitbetalingsinstelling werkt intensief om elke werkloze tijdig zijn/haar vervangingsinkomen te bezorgen. Gezien de traag opstartende economie en gedaalde productie en omzet valt te verwachten dat velen van die tijdelijke werklozen binnenkort misschien

Beweging vzw – Limburg

Mgr. Broekxplein 6 – 3500 Hasselt

BE 0553.835.158 – RPR Brussel

Tel.: +32 11 29 08 70 – [limburg@beweging.net](mailto: limburg@beweging.net) – <http:// limburg.beweging.net>

Belfius BE85 0689 0027 4306 – BIC GKCCBEBB – VDK BE14 8939 4402 5283 – BIC VDSPBE91

helemaal zonder werk vallen. De beperking van het inkomen van vele mensen, zal ondanks compensatiemaatregelen, voor velen onvoldoende zijn om de lopende huisvestings- en energiekosten te betalen, om niet te spreken van verminderde consumptie. Vraag en aanbod zal uit evenwicht geraken.

De toename aan gezondheidszorg en bijhorende kosten, ten gevolge van corona en de uitgestelde zorgen, zijn nog niet te overzien. Denk maar aan de vele coronaslachtoffers, die ogenschijnlijk lange revalidatiekosten niet terugbetaald krijgen.

Langs vele kanalen vernemen we de stijging van intrafamiliaal geweld, van verontrustende situaties rond kinderen, van psychisch lijden, van depressie en eenzaamheid. De alarmtelefoonlijnen, de chatlijnen worden tot 30 % meer gebruikt om te melden, om hulp te vragen.

Oudere mensen durven al eens beweren: er zou meer armoede moeten komen, dan zouden we het vanzelf met minder doen! Koken kost geld, en geen geld is geen eten, maar ook geen liefde. Van liefde alleen kun je niet leven ...

Om ons Limburggevoel worden we vaak geprezen: er is hier meer mogelijk dan elders en dat zien we ook: ik denk aan de snelle opstart van schakelzorgcentra, aan opvang van kinderen van zieke ouders, aan de grensoverschrijdende samenwerking in de jeugdhulp en de geestelijke gezondheidszorg, in de zorg om kwetsbaren.

De hamvraag blijft evenwel: wat voor een samenleving krijgen we, maken we en willen we na deze allesomvattende epidemie? Dat Limburggevoel alleen zal ons niet redden. Met zijn allen zullen we veel lessen moeten trekken, maar vooral zullen we anders moeten leren samenleven. Wie is daarmee bezig, Wie denkt daar over na?

We hebben nood aan besluitvaardige leiders, die op korte én lange termijn durven plannen en beslissen: om te beginnen met het voorzien op nieuwe epidemieën of virusgolven en de beschermende materialen voor zorgverleners en slachtoffers; geen 5 ministers die over mondkmaskers gaan!

We zullen moeten investeren in de hoeveelheid, de kwaliteit en de professionaliteit van zorgverleners in de ouderenzorg, in de jeugdhulp, in het onderwijs, enz.

Ondanks de roep om besparingen in de sociale zekerheid blijkt nu meer dan ooit dat ons systeem nuttig en noodzakelijk is. De zekerheid op een leefbaar en draagbaar bestaan voor alle mensen kan en moet versterkt worden in de strijd tegen de armoede, maar ook om zorg te dragen voor de meest kwetsbaren. De collectieve verantwoordelijkheid is een groter goed dan de individuele, zo blijkt nu.

Limburg werd getroffen als een van de ergste provincies in de corona-crisis. We hadden in het nabije verleden al pijnlijke economische crises: mijnsluitingen, wegtrekkende bedrijven, ... Met SALKprogramma's waren we goed op weg; helaas is er een SALKturbo nodig, met focus op 5 themata als Mobiliteit, Digitalisering, Ondernemingsweefsel, Ondernemingsruimte en Dynamisch talent. Voornamelijk dus economisch getinte themata en tafels, die onder leiding van de Limburgse Deputatie op relatief korte termijn voorstellen zullen formuleren.

Beweging vzw – Limburg

Mgr. Broekxplein 6 – 3500 Hasselt

BE 0553.835.158 – RPR Brussel

Tel.: +32 11 29 08 70 – [limburg@beweging.net](mailto: limburg@beweging.net) – <http:// limburg.beweging.net>

Belfius BE85 0689 0027 4306 – BIC GKCCBEBB – VDK BE14 8939 4402 5283 – BIC VDSPBE91

Als BEWEGING willen we verder in de toekomst kijken. Naast het samenleven met fysieke afstand (fysical distancing) en onnoemelijke beveiligingsingrepen, die onze activiteiten op korte termijn in vele levensdomeinen een vernieuwde start zullen geven. Met andere omgangsregels en de gevolgen vandien, denken we dat het belangrijk is met geëngageerde deskundigen en geïnteresseerden na te denken over die samenleving van (over) morgen. Vandaar onze oproep om naast de 5 “economische” werktafels ook een 6de werktafel “sociaal weefsel” op te starten in Limburg, samengesteld uit vertegenwoordigers van de gezondheidszorg, thuiszorg, opbouw/buurtwerk, OCMW’s, CAW, socio-culturele middenveld, GGZ, kinderopvang, integratiesector, enz. Ook al is Welzijn geen beleidsbevoegdheid meer van de provincie, en worden deze sectoren stevast doorverwezen naar Vlaanderen, toch zijn wij ervan overtuigd dat het welzijn van alle Limburgers een intrinsieke opdracht is van ons provinciebestuur.

Ik citeer uit een NEDERLANDSE oproep tot reflectie over het na-coronatijdperk:

“Het is zaak na te denken en ons uit te spreken over een samenleving en economie na corona. Veel (deel)oplossingen voor de persistente problemen van moderne samenlevingen liggen al jaren op de plank, maar werden lange tijd niet haalbaar geacht. Het enige (en dan ook enige) goede wat uit een crisis kan komen is om wat eerst onmogelijk leek, toch voorstelbaar te maken.”

We zijn op zoek naar het nieuwe normaal. Ook bij de thema’s als klimaatverandering, verlies van biodiversiteit, vervuiling, en negatieve impact op lokale gemeenschappen en leefgebieden geldt: allerlei signalen wijzen op de noodzaak om de manier waarop we mondiaal voedsel, energie, mobiliteit, zorg, onderwijs, grondstofgebruik of openbaar bestuur vormgeven fundamenteel moeten veranderen. Er liggen dan ook concrete kansen om onze samenleving veerkrachtiger, diverser, lokaler en duurzamer te maken.

Goede vrienden, corona duwde ons met onze neus op keiharde en pijnlijke realiteiten; pasklare oplossingen hebben we niet, maar als we de uitdagingen samen aanpakken scheppen we nieuwe dingen, nieuwe tijden ... Rerum Novarum.

Rik Bloemen

voorzitter beweging.net Limburg

Beweging vzw – Limburg

Mgr. Broekxplein 6 – 3500 Hasselt

BE 0553.835.158 – RPR Brussel

Tel.: +32 11 29 08 70 – [limburg@beweging.net](mailto: limburg@beweging.net) – <http:// limburg.beweging.net>

Belfius BE85 0689 0027 4306 – BIC GKCCBE33 – VDK BE14 8939 4402 5283 – BIC VDSPBE91